

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om utbildning av viss personal för flygtrafikledningstjänst; (konsoliderad elektronisk utgåva)

TSFS 2016:78

Konsoliderad elektronisk
utgåva

LUFTFART

Serie ANS

beslutade den 20 juli 2016. Ändringar införda t.o.m. TSFS 2024:69.

Den konsoliderade elektroniska utgåvan kan innehålla fel. Observera därför att det alltid är den tryckta utgåvan som gäller.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av utbildningsorganisationer som utbildar personal för flygtrafikledningstjänst, för vilka det enligt svenska föreskrifter krävs behörighetsbevis för AFIS-personal. De ska även tillämpas av flygtrafikledningseenheter som utbildar sådan personal, och personer som innehar godkännande som bedömare för AFIS.

Definitioner

2 § § I dessa föreskrifter avses med

<i>AFIS</i>	(Aerodrome Flight Information Service) flyginformationstjänst för flygplatstrafik, som tillhandahålls av en utnämnd leverantör av <i>flygtrafikledningstjänster</i> ,
<i>bedömare</i>	person med behörighet att bedöma <i>AFIS</i> -elevens och <i>AFIS</i> -personalens praktiska färdigheter,
<i>behörighetsbevis</i>	av luftfartsmyndighet utfärdat godkännande att utöva viss tjänst,
<i>flygtrafikledningseenhet</i>	(ATS unit, Air Traffic Services unit) sammanfattande benämning på flygkontrollenhet, flyginformationscentral, <i>AFIS</i> -enhet eller <i>ATS</i> -rapportplats,
<i>flygtrafikledningstjänst</i>	(ATS, Air Traffic Services) sammanfattande benämning på flyginformations-, alarmerings-, flygrådgivnings- och flygkontrolltjänster,
<i>inledande utbildning</i>	grundläggande utbildning och behörighetsutbildning som leder till att ett <i>behörighetsbevis</i> för <i>AFIS</i> -elev utfärdas,

<i>lokal behörighet</i>	ett tillstånd som anges på och utgör en del av ett <i>behörighetsbevis</i> och som anger tjänstestället där innehavaren är behörig att arbeta,
<i>operativ instruktör</i>	(OJTI, on-the-job training instructor) instruktör med <i>behörighet</i> att tillhandahålla utbildning på arbetsplatsen,
<i>utbildningsorganisation</i>	en organisation som har certifierats av Transportstyrelsen för att tillhandahålla en eller flera typer av utbildning.

(TSFS2024:69)

Allmänt för utbildningsorganisationer

Utbildning för AFIS

3 § En utbildningsorganisation som tillhandahåller inledande utbildning av AFIS-personal ska vara certifierad av Transportstyrelsen.

4 § Certifikat för utbildningsorganisationer som avses i 3 § utfärdas av Transportstyrelsen att gälla för viss tid och kan återkallas eller begränsas om föreskrivna krav inte är uppfyllda.

Utbildningen får endast bedrivas för de delar av flyginformationstjänsten och i den omfattning som anges i certifikatet.

5 § Ansökan om certifiering ska visa att utbildningsorganisationen har tillräcklig personal och utrustning samt bedriver verksamheten i en miljö som är lämplig för att tillhandahålla utbildning som är nödvändig för att erhålla eller upprätthålla behörighetsbevis för AFIS-elev och AFIS-personal.

Utbildningsorganisationen ska

1. ha en effektiv ledningsstruktur och tillräcklig personal med tillfredsställande kvalifikationer och erfarenhet för att tillhandahålla utbildning,

2. ha tillgång till lämpliga faciliteter och lokaler och lämplig utrustning som behövs för den typ av utbildning som erbjuds,

3. beskriva hur de kommer att gå till väga för att i detalj fastställa innehåll, organisation och längd för utbildningskurser; detta ska också omfatta det sätt på vilket examination eller bedömningar kommer att organiseras; för examination i samband med inledande utbildning, inklusive simuleringsövningar, ska instruktörernas kvalifikationer beskrivas detaljerat,

4. visa att sådana kvalitetsstyrningssystem finns som gör det möjligt att övervaka överensstämelsen och tillförlitligheten hos de system och förfaranden som garanterar att de utbildningstjänster som tillhandahålls uppfyller de normer som fastställts, och

5. visa att det finns tillräcklig finansiering för att genomföra utbildningen i överensstämmelse med de normer som fastställts och att verksamheten har tillräcklig försäkringstäckning i överensstämmelse med den typ av utbildning som tillhandahålls.

6 § Vid betydande förändringar i verksamheten enligt 5 § eller vid förändringar som kan påverka flygsäkerheten ska det göras en ny ansökan om certifiering till Transportstyrelsen.

Allmänna råd

Betydande förändringar som medför att en ny ansökan ska göras kan innefatta

- 1. ändring av organisationens namn,*
- 2. ändring av organisationens juridiska person,*
- 3. ändring av organisationens huvudsakliga verksamhetsort,*
- 4. ändringar av den typ av utbildning som organisationen tillhandahåller,*
- 5. att utbildning ska bedrivas på nya platser,*
- 6. byte av verksamhetsansvarig chef eller andra befattningshavare, och*
- 7. ändringar beträffande organisationens lokaler eller utrustning*

Utbildning för operativ instruktör och bedömare

6 a § Endast utbildningsorganisationer för inledande AFIS-utbildning får tillhandahålla godkänd

1. utbildning för operativ instruktör,
2. repetitionsutbildning för operativ instruktör, eller
3. utbildning för bedömare. (TSFS 2024:69)

Utbildningsplaner och måldokument

7 § En utbildningsorganisation eller en flygtrafikledningsenhet utbildningsplaner och måldokument för utbildning av AFIS-elever, AFIS-personal, operativ instruktör och bedömare och för repetitionsutbildning av operativ instruktör ska vara godkända av Transportstyrelsen. (TSFS 2024:69)

7 a § Av bilagan till dessa föreskrifter framgår vad som ska ingå i utbildningsplaner för

1. inledande utbildning för AFIS-personal,
2. lokal behörighetsutbildning för AFIS-personal,
3. bedömare, och
4. operativ instruktör. (TSFS 2024:69)

7 b § Utbildningsplaner för operativ instruktör eller bedömare ska anses uppfylla kraven i denna föreskrift om de har godkänts i enlighet med kommissionens förordning (EU) 2015/340 av den 20 februari 2015 om tekniska krav och administrativa förfaranden avseende flygledarcertifikat samt andra certifikat och intyg enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 216/2008, ändring av kommissionens genomförande-förordning (EU) nr 923/2012 och upphävande av kommissionens förordning (EU) nr 805/2011. (TSFS 2024:69)

8 § Elevernas kunskapsnivå ska verifieras med stöd av de godkända måldokumenterna.

9 § Material som har tjänat som underlag för bedömning av elevernas kompetens ska finnas tillgängligt under minst 60 månader för att på begäran kunna redovisas för Transportstyrelsen.

Utövande av flygtrafikledningstjänst

10 § En AFIS-elev som ska utöva flygtrafikledningstjänst får endast göra det under överinseende av en operativ instruktör. Dessutom krävs behörighetsbevis för AFIS-elev för den tjänst som ska utövas.

AFIS-personal utan gällande lokal behörighet som ska utöva flygtrafikledningstjänst får endast göra det när behörighetsutbildning för den tjänst som ska utövas har genomförts och under överinseende av en operativ instruktör. *(TSFS 2024:69)*

11 § Innehavare av godkännande för bedömare får utföra bedömningar inför utfärdande, förlängning och förnyelse av behörighetsbevis för AFIS-elev och AFIS-personal.

När bedömningar görs med avseende på utfärdande eller förnyelse av lokal behörighet för AFIS-personal ska bedömaren även vara operativ instruktör, om inte en operativ instruktör med giltig lokal behörighet är närvarande. *(TSFS 2024:69)*

Undantag

12 § Transportstyrelsen kan medge undantag från dessa föreskrifter.

TSFS 2016:78

Denna författning träder i kraft den 1 augusti 2016, då Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2009:81) om utbildning av personal för flygtrafiktjänst ska upphöra att gälla.

TSFS 2024:69

Denna författning träder i kraft den 1 december 2024.

Bilaga. Utbildningsinnehåll i behörighetsutbildning för AFIS

DEL A

Krav avseende inledande utbildning för AFIS-personal

Utbildningsplaner för flyginformationstjänst för flygplats ska omfatta utbildning och träning i förhindrandet av intrång på bana och andra flygsäkerhetsrelaterade frågor samt träning i hantering av haverier på flygplats. Personal med AFIS-behörighet ska ha utbildning i flygsäkerhet, luftfartsskydd och krishantering.

Den inledande utbildningen ska minst omfatta följande ämnen: luftfartsrätt, flyginformationstjänst, inbegripet förfaranden för civil-militärt samarbete, meteorologi, flygtrafik, luftfartyg och flygprinciper, inbegripet förståelse mellan AFIS-personal och pilot, den mänskliga faktorn, utrustning och system, yrkesmiljö, säkerhet och säkerhetskultur, säkerhetslednings-system, ovanliga situationer/nödsituationer, degraderade system, språkfärdigheter, inbegripet fraser för radiotelefoni.

Ämnena ska läras ut på ett sådant sätt att sökandena förbereds för olika typer av flyginformationstjänster samtidigt som säkerhetsaspekterna betonas. Den inledande utbildningen ska bestå av teoretiska och praktiska kurser, inklusive simuleringsövningar, och utbildningens längd ska fastställas i de godkända planerna för inledande utbildning. De förvärvade kunskaperna ska garantera att eleven kan anses ha den kompetens som krävs för att hantera komplexa och belastade trafiksituationer, vilket underlättar övergången till lokal behörighetsutbildning. Elevens kompetens efter den inledande utbildningen ska bedömas genom lämpliga examina eller ett system med fortlöpande bedömning.

DEL B

Krav avseende lokal behörighetsutbildning för AFIS

Den lokala utbildningsplanen ska i detalj beskriva de förfaranden och den tidsplan som krävs för att kunna tillämpa förfaranden för det lokala området under överinseende av en instruktör för utbildning på arbetsplatsen. Den godkända planen ska inbegripa uppgifter om alla delar av kompetensbedömningssystemet, inklusive arbetsarrangemang, bedömning av framstegen och examination, tillsammans med förfaranden för anmälningar till Transportstyrelsen. Den lokala behörighetsutbildningen kan innehålla vissa delar av den inledande utbildningen som är specifika för de nationella förhållandena.

Den lokala behörighetsutbildningens längd ska fastställas i den lokala utbildningsplanen. Eleven ska uppnå kraven i de godkända utbildningsplanerna och måldokumentet samt bedömas genom lämplig examination eller genom ett system med fortlöpande bedömning, av godkända examinators som ska vara neutrala och objektiva i sin bedömning.

DEL C

Krav avseende utbildning och repetitionsutbildning för operativ instruktör

Utbildningsplanen ska innehålla praktisk utbildning i instruktörsrollen samt metoder för att bedöma kompetensen.

Utöver detta ska utbildningsplaner minst innehålla

- a) regelverk och deras påverkan på utbildning inom flygtrafikledningstjänsten,
- b) mänskliga faktorer påverkan på utbildning inom flygtrafikledningstjänsten,
- c) bedömning av bakgrund och erfarenheter hos personer som ska genomgå praktisk utbildning,
- d) bedömning av aktuell förmåga hos personer som ska genomgå praktisk utbildning,
- e) förberedande genomgångar,
- f) planering och genomförande av praktisk utbildning,
- g) hur instruktioner och förklaringar ges,
- h) hur man som operativ instruktör övervakar den praktiska utbildningen,
- i) korrekt hantering av ingripanden samt felkorrigering,
- j) utvärdering av prestationsförmågan hos den person som genomgår praktisk utbildning,
- k) uppföljande genomgångar,
- l) upprättande av skriftliga rapporter över prestationsförmågan hos den person som genomgår praktisk utbildning,
- m) lämpliga åtgärder för att lösa eventuella problem kopplade till den praktiska utbildningen, och
- n) kunskap om teknisk utrustning och teknisk miljö.

DEL D

Krav avseende utbildning för bedömare

Utbildningsplanen ska innehålla utbildning i bedömarrollen samt metoder för att bedöma kompetensen.

Utöver detta ska utbildningsplaner minst innehålla

- a) regelverk och befogenheter,
 - b) typer av bedömningar samt tillämpningar,
 - c) utbildningsmål och kompetens hos personal inom flygtrafikledningstjänsten,
 - d) förutsättningar för att skapa tillförlitliga resultat av bedömningar,
 - e) rutin för bedömningar och administrativa förfaranden,
 - f) hur muntlig återkoppling ges samt upprättande av bedömningsrapporter,
 - g) information om uppförandekod som bedömare och om vikten av att vara neutral och objektiv i sin bedömning,
 - h) hur bedömningar mot prestationsmål genomförs, och
 - i) utveckling av frågeteknik samt hur frågor kan användas under bedömningar.
- (TSFS 2024:69)*